

Opinia Komitetu Regionów w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR)

(2005/C 231/02)

Komitet Regionów,

uwzględniając wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, COM(2004) 495 końcowy — 2004/0167 (COD);

uwzględniając decyzję Komisji Europejskiej z dnia 15 lipca 2004 r. o zasięgnięciu opinii Komitetu w tej sprawie zgodnie z art. 265 ust. 1 i art. 262 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską;

uwzględniając decyzję przewodniczącego Komitetu z dnia 26 maja 2004 r. powierzającą sporządzenie opinii w tej sprawie Komisji ds. Polityki Spójności Terytorialnej;

uwzględniając inne wnioski przedstawione przez Komisję Europejską, dotyczące rozporządzeń w sprawie przepisów ogólnych w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Spójności, COM(2004)492 końcowy — 2004/0163 (AVC) oraz utworzenia Europejskiego Ugrupowania Współpracy Transgranicznej (EUWT), COM(2004) 496 końcowy 2004/0168-(COD);

uwzględniając komunikat Komisji dla Rady i Parlamentu Europejskiego pt. „Budowanie naszej wspólnej przyszłości — Wyzwania polityczne i środki budżetowe w rozszerzonej Unii w latach 2007-2013”, COM(2004) 101 końcowy;

uwzględniając komunikat Komisji pt. „Europejska polityka sąsiedztwa — opracowanie strategiczne”, COM(2004) 373 końcowy;

uwzględniając komunikat Komisji pt. „Silniejsze partnerstwo na rzecz regionów peryferyjnych”, COM(2004) 343 końcowy;

uwzględniając własny raport prognostyczny w sprawie zasad dobrego rządzenia i uproszczenia Funduszy Strukturalnych po roku 2006, CdR 389/2002 fin;

uwzględniając własną opinię w sprawie trzeciego raportu o spójności gospodarczej i społecznej, CdR 120/2004 fin ⁽¹⁾;

uwzględniając własną opinię z 18 listopada 1998 r. w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia (WE) Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, COM(1998) 131 końcowy, CdR 240/98 fin ⁽²⁾;

uwzględniając własny projekt opinii (CdR 233/2004 rév.2) przyjęty dnia 4 lutego 2005 r. przez Komisję ds. Polityki Spójności Terytorialnej (sprawozdawca: **Rosario CONDORELLI**, radny miasta Katania (IT, ELDR));

a także biorąc pod uwagę co następuje:

1. pogłębienie nierównowagi między regionami w Unii wskutek ostatniego rozszerzenia z maja 2004 r. wymaga nowego, zwiększonego zaangażowania i podjęcia wyzwań konwergencji, konkurencyjności i zatrudnienia oraz współpracy terytorialnej w ramach Unii; służyć temu winny albo narzędzia wypracowane specjalnie pod kątem polityki spójności i zgodne z nowymi celami polityki spójności na lata 2007-2013, albo wszystkie fundusze wspólnotowe dostępne na cele WPR i polityki rybołówstwa;

⁽¹⁾ Dz.U. C 318, z 22.12.2004 r., str. 1.

⁽²⁾ Dz.U. C 51, z 22.2.1999 r., str. 1.

2. dla realizacji strategii lizbońskiej i göteborskiej zmierzającej do stworzenia gospodarki opartej na wiedzy w warunkach rozwoju zrównoważonego niezbędne jest spójne i skuteczne wdrożenie tzw. polityk spójności w okresie 2007-2013; do tej pory realizacja tych strategii należała w głównej mierze do zadań poszczególnych Państw Członkowskich, dlatego też nie zostały one w sposób spójny włączone w proces kompleksowego kształtowania innych polityk unijnych;
3. w związku z tym zarówno krajowe przepisy prawne, jak i programy operacyjne należy dostosować do przyjętych przez Radę strategicznych kierunków polityki spójności w sposób zapewniający należyte uwzględnienie priorytetów wspólnotowych;
4. ze względu na wymogi uproszczenia przepisów i procedur przewiduje się tylko programy finansowane tylko z jednego funduszu, z wyjątkiem kilku kategorii działań, które w ramach tego samego programu operacyjnego korzystać będą z finansowania z EFRR lub z Funduszu Spójności;
5. oznacza to potwierdzenie — czy wręcz umocnienie — zarówno wymogu integracji poszczególnych programów i funduszy, jak i konieczności koordynacji wspomnianej polityki spójności z innymi politykami Unii;
6. projekt struktury rysujący się na gruncie rozporządzenia ustanawiającego przepisy ogólne poważnie zwiększa znaczenie EFRR nie tylko jako istotnego źródła finansowania, lecz przede wszystkim jako rozwiązania wzorcowego, poprzez powiązanie poszczególnych polityk i programów Unii pod kątem wyżej wspomnianych celów konwergencji, konkurencyjności i zatrudnienia oraz współpracy terytorialnej;
7. tenże projekt struktury, w postaci, jaka przedstawiona jest w wniosku dotyczącego rozporządzenia ustanawiającego przepisy ogólne oraz we wniosku dotyczącym EFRR, powierza dbanie o wyżej wspomniane powiązania i integrację przede wszystkim Państwu Członkowskiemu, a jeżeli przewiduje to ich ustrój, również ich regionom;
8. propozycje Komisji przyznają społecznościom lokalnym, w tym zwłaszcza miejskim, większe znaczenie niż dotychczas, w szczególności w ramach programów operacyjnych na szczeblu regionalnym; w związku z tym wyraźnie rozszerzają one możliwość korzystania z dotacji globalnej. Rozwiązanie to sprawdziło się zresztą w inicjatywie wspólnotowej URBAN; przewiduje je również art. 36 ust. 4 b) rozporządzenia ustanawiającego przepisy ogólne w sprawie Funduszy;
9. utrzymanie i wzajemne uzgodnienie tak licznych celów (dostosowanie polityk regionalnych Państw Członkowskich do strategii europejskich, pomocniczość, uproszczenie, optymalizacja wykorzystania środków finansowych itd.) wymagają większej mobilizacji wszystkich organów i instytucji, począwszy od Komisji Europejskiej po władze lokalne, ze świadomością potrzeby podejmowania decyzji na różnych szczeblach; zakładają również podjęcie działań mających na celu promowanie i zabezpieczenie — przede wszystkim w sensie prewencyjnym — wzmocnienia potencjału wszystkich zainteresowanych organów i instytucji zarówno w sferze planowania, jak i kierownictwa i kontroli, proporcjonalnie do znaczenia tych poszczególnych podmiotów. Jednocześnie należy zachęcać partnerów społecznych do czynnego zaangażowania we wnioskowanie i nadzór;
10. niezbędne wydaje się jednak, aby z pakietu rozporządzeń regulujących politykę spójności na okres 2007-2013, a w szczególności z rozporządzeń w sprawie EFRR, wykluczyć wszelkie elementy poddające się różnorodnym interpretacjom i wszelkie luki; powinny one precyzyjnie określać podział ról pomiędzy organami publicznymi, a odesłaniom do ustroju prawnego Państw Członkowskich towarzyszyć winno dobitne przypomnienie obowiązku stosowania przez każdy organ — poczynając od samej Komisji — zasady neutralności wobec pozostałych podmiotów instytucjonalnych;

na 59. sesji plenarnej w dniu 13 i 14 kwietnia 2005 r. (posiedzenie z dnia 13 kwietnia) przyjął następującą opinię:

Przepisy ogólne dotyczące celów „konwergencja” oraz „konkurencyjność regionów i zatrudnienie” (rozdziały I i II wniosku Komisji)

1. Stanowisko Komitetu Regionów

Komitet Regionów:

1.1 **pragnie** przede wszystkim wyrazić wielkie niezadowolenie ze wszelkich prób renacjonalizacji europejskiej polityki regionalnej w obliczu korzyści, jakie w dążeniu do celów traktatowych niosą ze sobą programy wspólnotowe na rzecz spójności;

1.2 **powtarza swoją opinię**, że przedłożona przez Komisję propozycja finansowania obejmująca 0,41 % dochodu narodowego brutto (a przy uwzględnieniu interwencji na rzecz rozwoju obszarów wiejskich i rybołówstwa, 0,46 % DNB) stanowiłaby akceptowalny kompromis dla przyszłej polityki spójności;

1.3 **wyraża satysfakcję** z faktu, że priorytetowa rola rozwoju mniej zamożnych regionów rozszerzonej Unii została potwierdzona w sposób konsekwentny przez odpowiednio zwiększoną koncentrację środków finansowych na tym celu;

1.4 **nakłania** Państwa Członkowskie do przyjęcia, dla tzw. regionów w okresie stopniowego wprowadzania (phasing-in) w ramach strategicznych krajowych ram odniesienia, odpowiednio sfinansowanych instrumentów, które efektywnie sprostają wyzwaniom konkurencji i procesowi konwergencji;

1.5 **pozytywnie ocenia** wysiłki podjęte na rzecz uproszczenia zarządzania i administrowania funduszami, choć rzeczywista ich skuteczność wciąż budzi pewne wątpliwości;

1.6 **przyjmuje z zadowoleniem** zarówno proponowaną strukturę, w ramach której między innymi działanie na rzecz współpracy terytorialnej staje się trzecim celem polityki spójności — co przekłada się na poważne środki finansowe — jak i treść działań, które mają podlegać finansowaniu w ramach projektu rozporządzenia o EFRR, związanej ze strategią lizbońską i góteborską. W tym kontekście Komitet pragnie w szczególności podkreślić słuszność dokonanych wyborów:

- priorytetowego traktowania przedsięwzięć naukowych i innowacyjnych zarówno w ramach konwergencji, jak i konkurencyjności regionów i zatrudnienia, ze szczególnym uwzględnieniem projektów opartych na współpracy pomiędzy centrami badawczo-naukowymi w UE-15 i tymi w nowych Państwach Członkowskich;
- większego uwzględnienia zagadnień rozwoju zrównoważonego, wyrażające się w działaniach w dziedzinie ochrony środowiska, transportu, energii i zapobiegania ryzyku naturalnemu i technologicznemu oraz zarządzania nim;
- uwzględnienia problemów dostępności — w tym dostępu do technologii cyfrowych — w ramach konkurencyjności

regionów i zatrudnienia, co stanowi ważną innowację w porównaniu z obecnym okresem;

— przyznania priorytetu zagadnieniom związanym z polityką miejską;

— uznania współpracy między regionami za prawomocny element planowania regionalnego; przyczynia się ona bowiem zarówno do konwergencji, jak i do rozwoju konkurencyjności regionalnej oraz zatrudnienia.

1.7 **żałuje**, że współpraca interregionalna nie pozostanie samodzielną dziedziną wsparcia w ramach celu współpracy terytorialnej, co zalecał również Parlament Europejski w raporcie o spójności;

1.8 **za godną pochwały uznaje** otwartość wykazaną przez Komisję Europejską w odniesieniu do terytorialnego wymiaru spójności, co wyraża się w indywidualnym rozpatrywaniu sytuacji terenów o specyficznych problemach (obszary miejskie i wiejskie, wyspy i tereny górskie, obszary uzależnione od rybołówstwa, regiony peryferyjne, obszary o niskiej gęstości zaludnienia, regiony graniczne na granicach z nowymi Państwami Członkowskimi i na nowych granicach zewnętrznych). W szczególności zadowolenie Komitetu budzi fakt, iż spójność gospodarcza i społeczna terytoriów europejskich uznana została za warunek konieczny rozwoju zrównoważonego; Komitet jest bowiem przekonany, iż nie sposób planować przyszłości Europy, dopóki istnieją w niej obszary stosunkowo zapóźnione w rozwoju, czy regiony nie mogące korzystać z dobrodziejstw rynku wewnętrznego ze względu na swe cechy geomorfologiczne lub demograficzne. Co się tyczy tych obszarów, jak również regionów peryferyjnych zgodnie z ich definicją traktatową, Komitet pochwała fakt, że przewidziano odpowiednie formy pomocy rekompensujące swoiste przeszkody utrudniające im rozwój i uniemożliwiające im pełny dostęp do rynku wewnętrznego. **Żałuje**, że nie poświęcono więcej uwagi problemom związanym ze starzeniem się ludności, co będzie jednym z największych wyzwań dla Europy w nadchodzących dekadach;

1.9 **stwierdza** jednak, że motywy 1 i 10 rozpatrywanego wniosku uznają szczególną sytuację tylko „niektórych wysp”, wbrew ustaleniom oświadczenia nr 30 załączonego do Traktatu Amsterdamskiego, potwierdzonego w art. III-220 projektu Konstytucji Europejskiej. Komitet jest więc zdania, że należy zadbać o poprawę spójności prawnej i interpretacyjnej wyżej wspomnianych motywów (1-10), biorąc również pod uwagę przepisy art. 52 ust. 1 wniosku dotyczącego rozporządzenia ustanawiającego przepisy ogólne. To samo tyczy się również terenów górskich, jak również regionów transgranicznych w świetle art. III-116 projektu Konstytucji Europejskiej oraz art. 52 wniosku dotyczącego rozporządzenia ustanawiającego przepisy ogólne;

1.10 **stwierdza**, że nowa koncepcja polityki wspólnotowej polega na uznaniu faktu, że jednostki samorządu regionalnego i lokalnego stanowią w kontekście polityki regionalnej i polityki spójności nie tylko bardziej właściwy, lecz również skuteczniejszy szczebel decyzyjny z punktu widzenia realizacji działań; europejskie stowarzyszenia regionów i samorządów lokalnych zwracały zresztą na to uwagę na konferencji w Lipsku (maj 2003 r.). Zwiększenie udziału szczebli władzy bliskich obywatelowi jest niezbędne; zapewni ono większą skuteczność i uproszczenie działań wspólnotowych oraz umożliwi ich lepsze zrozumienie przez obywateli;

1.11 **uznaje** jednak za konieczne umocnienie więzów skupionej wokół wspólnych celów współpracy pomiędzy władzami regionalnymi i lokalnymi, w szczególności zaś miejskimi, oraz właściwe pogłębienie tejże współpracy zgodnie z obowiązującymi regułami i praktykami krajowymi;

1.12 **z zadowoleniem przyjmuje** fakt, że obszary miejskie, dysponujące większym potencjałem innowacyjnym i większymi możliwościami integracji społecznej, będą mogły skorzystać z większych środków na prowadzenie dobrze przygotowanych i ukierunkowanych działań w ramach programów operacyjnych, które — zdaniem władz lokalnych — powinny być realizowane w systemie delegowania zadań zgodnie z przepisem art. 36 ust. 4 lit. b) wniosku dotyczącego rozporządzenia ustanawiającego przepisy ogólne w sprawie funduszy strukturalnych;

1.13 **zaleca** szybkie zakończenie procesu przyjmowania całego pakietu przepisów dotyczących funduszy strukturalnych, by pozostawić organom Państw Członkowskich przed terminem ich wejścia w życie 1 stycznia 2007 r. dostatecznie długi okres na przygotowanie nowych programów operacyjnych, a także by właściwe komórki Komisji mogły sprawdzić ich potencjał administracyjny.

2. Zalecenia o charakterze ogólnym

2.1 **dodać** w drugim ustępie art. 1 obszary o trudnej sytuacji demograficznej;

2.2 **uzupełnić** wykaz w treści art. 3 o inwestycje w dziedzictwo kulturalne (w szczególności dla zapewnienia zgodności z przepisami art. 8 ust. 2), inwestycje w budynki i instalacje, wdrażanie działań na rzecz kształcenia i aktywnej polityki zatrudnienia, jak również o wydatki na administracyjne związane z wyżej wspomnianymi działaniami na rzecz kształcenia i aktywnej polityki zatrudnienia, o ile są one uprawnione do korzystania z pomocy finansowej EFRR;

2.3 **poprawić** spójność między celami polityki regionalnej a konkretnymi działaniami adresowanymi do określonych rodzajów terytoriów;

2.4 **dodać** we wprowadzeniu do artykułu 5, że w ramach celu „konkurencyjność regionów i zatrudnienie”, pomoc pochodząca z EFRR musi pozwalać na większą elastyczność w ustalaniu priorytetów dla regionów przy tzw. „phasing in” (stopniowym wprowadzaniu);

2.5 **dodać** w art. 5 ust. 3 lit. a) kabotaż i poprzeczne połączenia lotnicze między portami lotniczymi klasy I i II, a ponadto wewnętrzne regionalne i lokalne i międzyregionalne szlaki żeglowne oraz szlaki morskie zapewniające łączność z wyspami, i szczególnie z małymi wyspami;

2.6 **wspomnieć** o współpracy między regionami nadmorskimi zarówno w ust. 1 jak i w ust. 2 art. 6, uściślając w obu miejscach, że współpraca ta może mieć charakter dwustronny lub wielostronny;

2.7 **dodać** do klęsk żywiołowych wymienionych w art. 6 ust. 2 lit. c) erupcje wulkanów i pożary lasów, a także wynikające z nich wylesienia, bez uszczerbku dla postanowień art. 33, ust. 1, wniosku dotyczącego rozporządzenia Rady ustanawiającego ogólne zasady dla Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Spójności, COM(2004) 492 końcowy;

2.8 **dodać** do priorytetów wskazanych w art. 6 kategorie wymienione w art. 4 pkt 3);

2.9 **zastąpić** termin „VAT” w art. ust. 7 lit. a) terminem „VAT zwracany” zgodnie z art. 11 wniosku dotyczącego rozporządzenia w sprawie EFS i z przepisami obowiązującymi w bieżącym cyklu planowania;

2.10 **zastąpić** w art. 7 lit. d), „mieszkalnictwo” sformułowaniem „lokale mieszkalne, z wyjątkiem szczególnych rodzajów działań w ramach konwergencji o przeznaczeniu socjalnym, jak specjalne lokale mieszkalne dla osób korzystających z ochrony oraz mieszkań tymczasowych dla imigrantów spoza Wspólnoty”;

2.11 co do ostatniego akapitu art. 9, **wprowadzić zapis**, że krajowe ramy odniesienia, o których mowa w art. 25 wniosku dotyczącego rozporządzenia ustanawiającego przepisy ogólne, obejmują ogólne wytyczne i kryteria mające umożliwić Państwu Członkowskim i regionom nadzór nad wzajemnym uzupełnianiem się i spójnością działań dofinansowywanych przez EFRR i ESF, EFRiROW i EFR (*) i zadbanie o prowadzenie oceny zarówno w toku realizacji, jak i ex post;

2.12 z uwagą **przeanalizować** konsekwencje rozwiązań legislacyjnych związanych z EFRR w szerszym kontekście koncepcji reformy rozporządzeń dotyczących funduszy strukturalnych, wyrażone w kategoriach korzyści społecznych i wspierania działań na rzecz grup ludności znajdujących się w trudnym położeniu (osoby niepełnosprawne, grupy narażone na wykluczenie społeczne itp.);

(*) Europejski Fundusz Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich (ang. EARDF) i Europejski Fundusz Rybołówstwa (ang. EFF) (przyp. tłum.).

2.13 **podkreślić** możliwy efekt integrujący funduszy strukturalnych na obszarach o charakterze wielokulturowym i wielojęzycznym.

Przepisy ogólne dotyczące celu „europejska współpraca terytorialna” (rozdział III wniosku Komisji Europejskiej)

3. Stanowisko Komitetu Regionów

Komitet Regionów:

3.1 **pozytywnie ocenia** zaliczenie współpracy terytorialnej do priorytetów wspólnotowej polityki spójności;

3.2 **pragnie wyrazić zadowolenie** z uwzględnienia granic morskich w koncepcji współpracy transgranicznej, zgodnie z wyraźnymi zaleceniami zawartymi w jednej z poprzednich opinii Komitetu (CdR 120/2004 fin) i podkreśla szczególnie ważne znaczenie tej współpracy dla regionów peryferyjnych w celu ich rzeczywistego włączenia w otaczające środowisko geograficzne;

3.3 **zwraca uwagę**, że w obliczu faktu, iż Europejskie Ugrupowanie ds. Współpracy Transgranicznej (COM(2004) 496 końcowy) opiera się nie tylko na programach współpracy transgranicznej, lecz ogólnie transnarodowej, należy zmienić jego nazwę na „Europejskie Ugrupowanie ds. Współpracy Trans Europejskiej”, co lepiej odda jego istotę.

4. Zalecenia o charakterze ogólnym

4.1 **wykorzystać** pozytywne doświadczenia funkcjonujących już od pewnego czasu sieci współpracy regionów, miast i jednostek samorządu lokalnego oraz nadać większą wagę wsparciu dla niedawno utworzonych sieci tego typu, zarówno w ramach europejskiej współpracy międzyregionalnej, jak i terytorialnej;

4.2 **uściślić** kompetencje, procedury i harmonogramy w dziedzinie przygotowywania programów, zwłaszcza

programów współpracy transgranicznej i transnarodowej, jak również sposób ich przedstawiania Komisji Europejskiej;

4.3 **postanowić** o uwzględnieniu w krajowych koncepcjach strategicznych również celu 3, przypominając Państwu Członkowskim o podjętym przez nie zobowiązaniu do wspierania programów współpracy terytorialnej, a także dbając o ustanowienie odpowiednich procedur zapewniających dofinansowanie przez władze krajowe oraz o lepszą spójność między działaniami prowadzonymi w tej dziedzinie, a:

- planowaniem dotyczącym dwóch pozostałych celów;
- działaniami prowadzonymi na szczeblu krajowym i regionalnym dzięki funduszom krajowym i regionalnym;
- działaniami podejmowanymi w ramach wdrażania polityk zbliżenia i wsparcia dla krajów kandydujących na drodze do akcesji oraz innych polityk wspólnotowych;
- działaniami podejmowanymi w ramach programów de rozwoju regionalnego i lokalnego realizowanych przez inne organizacje międzynarodowe (OBWE, Bank Światowy itp.);

4.4 **przeanalizować** możliwości wzmocnienia aktywnej roli społeczności lokalnych i regionów w kształtowaniu i wdrażaniu programów, zgodnie z priorytetowymi kierunkami współpracy terytorialnej, określonymi w poszczególnych strategicznych krajowych ramach odniesienia, o których mowa w art. 25 wniosku dotyczącego rozporządzenia w sprawie EFRR;

4.5 **określić** procedury, kryteria i harmonogramy podziału środków i zatwierdzania programów przez Komisję;

4.6 **ściślej zdefiniować** beneficjentów (art. 16 i 21) oraz wymogi wobec nich, ich uprawnienia i obowiązki, a także ściślej określić lokalizację i zadania organu certyfikacyjnego;

4.7 **dodać zapis**, że czynności, o których mowa w art. 19, mogą być niekiedy wykonywane w jednym Państwie Członkowskim, pod warunkiem spełnienia co najmniej dwóch z pozostałych czterech wymienionych kryteriów.

5. Zalecenia Komitetu Regionów

Zalecenie 1

1. motyw

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
artykuł 160 Traktatu stanowi, że Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR) ma na celu przyczynianie się do korygowania podstawowych dysproporcji regionalnych we Wspólnocie. EFRR przyczynia się do zmniejszenia różnic w poziomie rozwoju różnych regionów oraz redukcji opóźnienia regionów i wysp mniej uprzywilejowanych, w tym obszarów wiejskich;	artykuł 160 Traktatu stanowi, że Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR) ma na celu przyczynianie się do korygowania podstawowych dysproporcji regionalnych we Wspólnocie. EFRR przyczynia się do zmniejszenia różnic w poziomie rozwoju różnych regionów oraz redukcji opóźnienia regionów i ~~wysp~~ <u>mniej uprzywilejowanych, w tym obszarów wiejskich, wysp, obszarów górskich, regionów słabo zaludnionych i regionów transgranicznych, jak również upadających obszarów przemysłowych.</u>

Uzasadnienie

Zważywszy że motywy 1 i 10 rozpatrywanego wniosku uznają szczególną sytuację tylko „niektórych wysp”, wbrew ustaleniom zawartym w oświadczeniu nr 30 załączonym do Traktatu Amsterdamskiego, potwierdzonym w punkcie J. 55. konkluzji posiedzenia Rady w Nicei w grudniu 2000 r. i ujętym w art. III-220 projektu Konstytucji Europejskiej, należy zadbać o poprawę spójności prawnej i interpretacyjnej wyżej wspomnianych motywów, biorąc również pod uwagę przepisy art. 52 ust. 1 wniosku dotyczącego rozporządzenia ustanawiającego przepisy ogólne, ujęte szczegółowo w art. 10 rozpatrywanego wniosku. W świetle wspomnianego art. 52 podobna uwaga dotyczy również terenów górskich; w trosce o wyczerpujący charakter aktu należy ją zastosować również do wszystkich obszarów doznających utrudnień.

Zalecenie 2

6. motyw

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
wykorzystując doświadczenie i potencjał związany z inicjatywą wspólnotową na rzecz terenów miejskich URBAN, przewidzianą w art. 20 ust. 1 lit. b) rozporządzenia Rady (WE) nr 1260/1999 z dnia 21 czerwca 1999 r. ustanawiającego przepisy ogólne w sprawie funduszy strukturalnych, należy wzmocnić wymiar miejski poprzez pełną integrację środków w ramach programów operacyjnych współfinansowanych przez EFRR;	wykorzystując doświadczenie i potencjał związany z inicjatywą wspólnotową na rzecz terenów miejskich URBAN, przewidzianą w art. 20 ust. 1 lit. b) rozporządzenia Rady (WE) nr 1260/1999 z dnia 21 czerwca 1999 r. ustanawiającego przepisy ogólne w sprawie funduszy strukturalnych, należy wzmocnić wymiar miejski, poprzez odpowiedni poziom inwestycji w zrównoważony rozwój miast, za pomocą pełnej integracji środków w ramach programów operacyjnych współfinansowanych przez EFRR;

Uzasadnienie

Wymiar miejski można wzmocnić tylko wtedy, gdy zapewni się odpowiedni poziom inwestycji w zrównoważony rozwój miast.

Zalecenie 3

10. motyw

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
EFRR powinien także zająć się problemami związanymi z dostępnością oraz oddaleniem obszarów o najniższym zagęszczeniu ludności od największych rynków, o czym stanowi protokół nr 6 do Aktu Przystąpienia Austrii, Finlandii i Szwecji. EFRR powinien także zająć się konkretnymi trudnościami napotkanymi przez niektóre wyspy, obszary górskie oraz słabo zaludnione, których położenie geograficzne wpływa na osłabienie rozwoju.	EFRR powinien także zająć się problemami związanymi z dostępnością oraz oddaleniem obszarów o najniższym zagęszczeniu ludności od największych rynków, o czym stanowi protokół nr 6 do Aktu Przystąpienia Austrii, Finlandii i Szwecji. EFRR powinien także zająć się konkretnymi trudnościami napotkanymi przez ~~niektóre~~ wyspy, obszary górskie, <u>obszary wiejskie i miejskie, regiony transgraniczne</u> oraz słabo zaludnione, których położenie geograficzne wpływa na osłabienie rozwoju.

Uzasadnienie

Poprawka ta spełnia wymóg spójności tekstu 10. motywu z tekstem 1. motywu w postaci nadanej mu przez poprzednią poprawkę, ogólniej zaś ma na celu uzyskanie pełnej spójności obu motywów; w rozpatrywanej wersji zgodności takiej brak.

Zalecenie 4

Art. 1 ust. 2

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
Ustanawia ono przepisy szczególne dotyczące traktowania obszarów miejskich i wiejskich, obszarów zależnych od rybołówstwa oraz obszarów charakteryzujących się występowaniem naturalnych utrudnień.	Ustanawia ono przepisy szczególne dotyczące traktowania obszarów miejskich i wiejskich, obszarów zależnych od rybołówstwa oraz obszarów charakteryzujących się występowaniem ~~naturalnych~~ utrudnień <u>naturalnych lub demograficznych</u> .

Uzasadnienie

Zamieszczenie wzmianki o trudnej sytuacji demograficznej — odnoszącej się do obszarów o niskiej gęstości zaludnienia — spełnia wymóg wyczerpującego wyliczenia oraz spójności przepisu.

Zalecenie 5

Art. 3 ust. 2

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
EFRR współfinansuje: a) inwestycje produkcyjne; b) infrastrukturę; c) inne inicjatywy w zakresie rozwoju, w tym usługi dla przedsiębiorstw, tworzenie i rozwój instrumentów finansowania, takich jak kapitał podwyższonego ryzyka, fundusze kredytowe i gwarancyjne oraz fundusze rozwoju lokalnego, dotacje na spłatę odsetek, usługi sąsiedzkie oraz wymianę doświadczeń pomiędzy regionami, miastami oraz stosownymi uczestnikami procesów społecznych, ekonomicznych i ekologicznych; d) pomoc techniczną określoną w art. 43 i 44 rozporządzenia (WE) nr (...).	EFRR współfinansuje: a) inwestycje produkcyjne; b) infrastrukturę; c) inne inicjatywy w zakresie rozwoju, w tym usługi dla przedsiębiorstw, tworzenie i rozwój instrumentów finansowania, takich jak kapitał podwyższonego ryzyka, fundusze kredytowe i gwarancyjne oraz fundusze rozwoju lokalnego, dotacje na spłatę odsetek, usługi sąsiedzkie oraz ~~wymianę doświadczeń~~ <u>współpracę</u> pomiędzy regionami, miastami oraz stosownymi uczestnikami procesów społecznych, ekonomicznych i ekologicznych; d) pomoc techniczną określoną w art. 43 i 44 rozporządzenia (WE) nr (...). e) <u>inwestycje w dziedzictwo kulturowe</u> ;

Uzasadnienie

Sprowadzanie współpracy terytorialnej wyłącznie do wymiany doświadczeń byłoby nadmiernie restrykcyjne, gdyż jest to tylko jeden z jej elementów.

Zważywszy na dotychczasowe pozytywne doświadczenia związane z inicjatywami wspieranymi przez EFRR, wskazane wydaje się ponadto wyróżnienie i wyraźne wymienienie również inwestycji w rewaloryzację, przebudowę i pożyteczne wykorzystanie dziedzictwa kulturowego. Właściwe wydaje się ponadto jasne uściślenie możliwości dofinansowania wydatków na działalność bieżącą — zarówno w trosce o wyczerpujący charakter tekstu, jak i o spójność z innymi przepisami rozpatrywanego wniosku (por. art. 8 ust. 2).

Zalecenie 6

Art. 4 ust. 4

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
4) <u>Zapobieganie ryzyku, w tym opracowanie i wdrożenie planów zapobiegania i zwalczania ryzyka naturalnego i technologicznego.</u>	4) <u>Zapobieganie ryzyku, w tym opracowanie i wdrożenie planów zapobiegania i zwalczania ryzyka naturalnego (jak np. pożary lasów i powodzie) i technologicznego.</u>

Uzasadnienie

Požary lasów oraz powodzie powinny być tu wymienione wyraźnie, ponieważ stanowią często pojawiające się zagrożenie w wielu regionach UE.

Tym samym, nowa redakcja tekstu uściśla termin „zwalczać” w ten sposób, że wyraźnie włącza działania prowadzone po zajściu zjawiska tego typu (pożar, powódź), konieczne aby zredukować do minimum ich negatywne efekty (np. prace gaśnicze przy pożarach lasów). Działania takie, z wyjątkiem tych prowadzonych po wielkich katastrofach, nie są finansowane z Funduszu Solidarności UE.

Zalecenie 7

Art. 4

Dodać ust. 10

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
	10) <u>Infrastruktura i usługi o charakterze socjalnym, wspomagające tworzenie miejsc pracy i równość płci w zatrudnieniu</u>

Uzasadnienie

Lista obszarów, na których zostaną skupione działania interwencyjne w ramach EFRR, umieszczona w art. 4 wniosku dotyczącego rozporządzenia, nie zawiera pewnych działań, które obecnie, w okresie 2000-2006, są finansowane z EFRR; a w szczególności infrastruktury i usług o charakterze socjalnym.

Należałoby pozostawić te działania, ponieważ przyczyniają się do tworzenia nowych miejsc pracy dla grupy, którą uważa się obecnie za „nowe zasoby”, jakie trzeba wykorzystać, także z punktu widzenia instytucji europejskich.

Ponadto, chodzi o sektor rynku pracy, który może ułatwić dostęp do rynku pracy kobietom w regionach słabiej rozwiniętych, wzmacniając tak zasadę równouprawnienia płci jak i możliwość pogodzenia obowiązków życia rodzinnego i zawodowego.

Zalecenie 8

Art. 5

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
W ramach celu, jakim jest „regionalna konkurencyjność i zatrudnienie”, EFRR kieruje swoją pomoc, w kontekście regionalnych strategii zrównoważonego rozwoju, na następujące priorytety:	W ramach celu, jakim jest „regionalna konkurencyjność i zatrudnienie”, <u>bez uszczerbku dla postanowień art. 8, EFRR kieruje swoją pomoc, w kontekście regionalnych strategii zrównoważonego rozwoju, na następujące priorytety przy zastosowaniu większej elastyczności w regionach tzw. „phasing in” (stopniowego wprowadzania):</u>

Uzasadnienie

Dodanie tego fragmentu zwiększa zgodność projektu opinii z rekomendacjami Komitetu Regionów zawartymi w jego opinii w sprawie *Trzeciego Raportu o Spójności*.

Zalecenie 9

Art. 5 ust. 1

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
innowacje i gospodarka oparta na wiedzy poprzez wspieranie projektowania i wdrażania regionalnych strategii innowacyjnych sprzyjających tworzeniu efektywnych regionalnych systemów innowacji, a w szczególności:	innowacje i gospodarka oparta na wiedzy poprzez wspieranie projektowania i wdrażania regionalnych strategii innowacyjnych sprzyjających tworzeniu efektywnych regionalnych systemów innowacji, <u>a w szczególności między innymi następujące obszary:</u>

Uzasadnienie

Zważywszy na specyfikę gospodarczą i społeczną każdego terytorium oraz na różnice w potencjale rozwojowym i zapotrzebowaniu na tenże rozwój, należy dopuścić większą elastyczność w doborze konkretnych działań w poszczególnych regionach i obszarach miejskich w kontekście trzech priorytetów wyznaczonych dla EFRR.

Zalecenie 10

Art. 5 ust. 1 — dodać nową literę

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
	e) <u>dynamika wzrostu i zatrudnienia wśród MSP, tzn. takie zagadnienia w prowadzeniu działalności gospodarczej jak zakładanie przedsiębiorstwa, przekazywanie przedsiębiorstwa, dynamika przedsiębiorstwa, kontakty handlowe z zagranicą i pozyskiwanie nowych kompetencji jak również tworzenie odpowiednich warunków infrastrukturalnych.</u>

Uzasadnienie

Wsparcie jest szczególnie ważne w regionach borykających się z problemami społeczno-ekonomicznymi, by w ten sposób stworzyć przesłanki dla rozwoju gospodarczego i wzrostu zatrudnienia.

Zalecenie 11

Art. 5 ust. 1 — dodać nową literę

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
	f) <u>Budowa i wyposażenie ośrodków technologicznych i ośrodków badań i rozwoju</u>

Uzasadnienie

Aby móc wypełnić cele strategii lizbońskiej i göteborgskiej w dziedzinie badań i innowacji, trzeba wspierać tworzenie ośrodków badawczych i technologicznych wysokiej jakości. Dlatego też obszary działania w ramach priorytetów proponowanych w art. 5 rozporządzenia w sprawie EFRR powinny być dostosowane do celów przewidzianych w strategii wspólnotowej, zwłaszcza że bez nich nie byłoby możliwe zrealizowanie faktycznego rozwoju ani spójności między regionami UE.

Zalecenie 12

Art. 5 ust. 2 — dodać nową literę

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
działania prewencyjne w zakresie ochrony środowiska i zapobiegania ryzyku, a w szczególności:	działania prewencyjne w zakresie ochrony środowiska i zapobiegania ryzyku, ~~a w szczególności~~ , na przykład następujące obszary: a) <u>obszary, które sprzyjają zrównoważonemu rozwojowi i mają wyraźny wymiar środowiskowy; inwestycje niosące wkład w realizację celów w dziedzinie ochrony środowiska, wymienionych w art. 174 Traktatu;</u>

Uzasadnienie

Obszary kwalifikujące się do dofinansowania, wymienione w rozporządzeniu, to obszary przykładowe; podobnie jest też w obecnie obowiązującym rozporządzeniu w sprawie EFRR. Dlatego tekst powinien być jasny i zgodny z obecnym rozporządzeniem, w którym punkt ten kończy się słowami „na przykład następujące obszary”. Do tego dodano przykład rozwoju zrównoważonego, uznanego za szczególnie ciekawy.

Zalecenie 13

Art. 5 ust. 2 — dodać nową literę

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
	f) <u>budowa obiektów infrastruktury usuwania odpadów, zaopatrywania w wodę i oczyszczania ścieków</u>

Uzasadnienie

Do priorytetu ochrony środowiska i zapobiegania ryzyku należy włączyć działania w zakresie zaopatrzenia w wodę, oczyszczania ścieków i usuwania śmieci, ponieważ obecnie wciąż występują problemy ograniczające konkurencyjność regionów europejskich.

Zalecenie 14

Art. 5 ust. 3

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
3) dostęp, poza największymi ośrodkami miejskimi, do usług transportowych i telekomunikacyjnych świadczonych we wspólnym interesie gospodarczym, a w szczególności:	3) dostęp, ~~poza największymi ośrodkami miejskimi,~~ do usług transportowych i telekomunikacyjnych świadczonych we wspólnym interesie gospodarczym, ~~a w szczególności w tym:~~

Uzasadnienie

W przypadku wspierania dostępu do usług transportowych i telekomunikacyjnych nie powinno się z góry wykluczać dużych ośrodków miejskich.

Zalecenie 15

Art. 5 ust. 3 lit. a)

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
a) wzmocnienie drugorzędnych sieci poprzez poprawę połączeń z transeuropejskimi sieciami transportowymi, regionalnymi węzłami kolejowymi, portami lotniczymi i wodnymi lub też platformami multimodalnymi, dzięki zapewnieniu bezpośrednich połączeń z głównymi liniami kolejowymi, a także poprzez promowanie regionalnych i lokalnych sieci żeglugi śródlądowej;	a) wzmocnienie drugorzędnych sieci poprzez poprawę połączeń z transeuropejskimi sieciami transportowymi, regionalnymi węzłami kolejowymi, portami lotniczymi i wodnymi lub też platformami multimodalnymi, dzięki zapewnieniu bezpośrednich połączeń z głównymi liniami kolejowymi, a także poprzez promowanie regionalnych i lokalnych sieci żeglugi śródlądowej, <u>kabotażu, szlaków morskich zapewniających łączność z wyspami, zwłaszcza małymi, portów wodnych mniejszych niż porty klasy A, oraz poprzecznych połączeń lotniczych między portami lotniczymi klasy I i II;</u>

Uzasadnienie

Wszystkie wyspy, niezależnie od rozmiarów, mają szereg wspólnych problemów. Wyspy zależne są zarówno od transportu morskiego, jak i lotniczego, w zakresie połączeń pomiędzy sobą nawzajem oraz ze stałym lądem. Na fakt ten należy zwrócić uwagę oraz podkreślić, że problemy te nasilają się zwłaszcza w przypadku mniejszych wysp.

Należy dbać o to, by nie pominąć niektórych form komunikacji — zarówno morskiej, jak i lotniczej — wykorzystywanych w europejskich nadmorskich regionach peryferyjnych.

Zalecenie 16

Art. 6 ust. 2 lit. c)

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
c) zapobieganie ryzyku, w tym promowanie bezpieczeństwa morskiego i ochrony przed powodzią, zanieczyszczeniem wód morskich i śródlądowych, zapobieganie i ochrona przed erozją, trzęsieniem ziemi oraz lawinami. Programy mogą obejmować dostawę sprzętu oraz rozwój infrastruktury, projektowanie i wdrażanie planów pomocy międzynarodowej, systemy odwzorowania wspólnego ryzyka oraz opracowanie wspólnych instrumentów badania, zapobiegania, monitorowania i kontroli ryzyka naturalnego i technologicznego;	c) zapobieganie ryzyku, w tym promowanie bezpieczeństwa morskiego i ochrony przed powodzią, zanieczyszczeniem wód morskich i śródlądowych, <u>zapobieganie i ochrona przed erozją, trzęsieniem ziemi i ryzykami sejsmicznymi, erupcjami wulkanów, pożarami lasów oraz lawinami.</u> Programy mogą obejmować dostawę sprzętu oraz rozwój infrastruktury, projektowanie i wdrażanie planów pomocy międzynarodowej, systemy odwzorowania wspólnego ryzyka oraz opracowanie wspólnych instrumentów badania, zapobiegania, monitorowania i kontroli ryzyka naturalnego i technologicznego.

Uzasadnienie

W trosce o wyczerpujący charakter wyliczenia należy je uzupełnić o konkretne rodzaje klęsk żywiołowych.

Zalecenie 17

Art. 6 ust. 2

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
d) tworzenie sieci naukowo-technicznych zajmujących się kwestiami zrównoważonego rozwoju obszarów międzynarodowych, w tym także ustanawianie sieci współpracy ośrodków akademickich oraz połączeń umożliwiających dostęp do wiedzy naukowej, jak również transfer technologii pomiędzy ośrodkami BRT a międzynarodowymi centrami doskonałości w dziedzinie BRT, rozwój konsorcjów międzynarodowych na rzecz wzajemnego udostępniania zasobów BRT, współpraca bliźniaczych instytucji zajmujących się transferem technologii oraz opracowywanie wspólnych mechanizmów finansowych z myślą o wspieraniu BRT w MŚP;	d) tworzenie sieci naukowo-technicznych zajmujących się kwestiami zrównoważonego rozwoju obszarów międzynarodowych, w tym także ustanawianie sieci współpracy ośrodków akademickich i <u>uczelni zawodowych</u> oraz połączeń umożliwiających dostęp do wiedzy naukowej, jak również transfer technologii pomiędzy ośrodkami BRT a międzynarodowymi centrami doskonałości w dziedzinie BRT, rozwój konsorcjów międzynarodowych na rzecz wzajemnego udostępniania zasobów BRT, współpraca bliźniaczych instytucji zajmujących się transferem technologii oraz opracowywanie wspólnych mechanizmów finansowych z myślą o wspieraniu BRT w MŚP. <u>Udział regionów o różnym poziomie spójności w każdym z tych instrumentów współpracy będzie wspierany w celu propagowania konkurencyjności i innowacyjności w całej Europie.</u> e) <u>wspieranie przedsiębiorczości, a w szczególności tworzenia MSP, rozwoju turystyki, kultury i szerzenia wiedzy informatycznej.</u>

Uzasadnienie

Udział regionów odpowiadających kryteriom celu „konwergencja” i „konkurencyjność”, a także będących w różnych sytuacjach przejściowych (regiony, których dotyczy efekt statystyczny i efekt naturalny) w tym samym instrumencie współpracy będzie sprzyjać bardziej owocnej wymianie doświadczeń i będzie miało pozytywne efekty jeśli chodzi o spójność.

Co więcej, sieci współpracy nie powinny ograniczać się jedynie do uniwersytetów i szkół wyższych, lecz obejmować również wyższe uczelnie zawodowe, gdyż te są najczęściej bliżej przedsiębiorców. Ponadto nie w każdym regionie znajduje się uniwersytet, natomiast często można znaleźć inną szkołę wyższą lub uczelnię zawodową.

Wspieranie przedsiębiorczości, rozwój turystyki, wykorzystanie technologii informatycznych itd. dają doskonałe możliwości współpracy i obustronnej nauki. Regiony mogą się wzajemnie wzmacniać, przy czym granice nie odgrywają tu często żadnej roli. Z tego względu ten istotny obszar społeczeństwa opartego na wiedzy nie może zostać wykluczony ze współpracy transnarodowej.

Zalecenie 18

Art. 6 ust. 3

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
3) wzmacnianie skuteczności polityki regionalnej poprzez promowanie współpracy w ramach sieci i wymiany doświadczeń wśród władz regionalnych i lokalnych, szczególnie w odniesieniu do zagadnień, o których mowa w art. 5 ust. 1 i 2 oraz art. 8, w tym poprzez promowanie programów współpracy w ramach sieci na terenie całej Wspólnoty oraz działania obejmujące badania, zbieranie danych, obserwacje i analizy wspólnotowych tendencji rozwoju.	3) <u>wsparcie dla współpracy międzyregionalnej w celu wzmocnienia</u> ~~wzmacnianie~~ skuteczności polityki regionalnej ~~poprzez promowanie~~ <u>wsparcie dla współpracy w ramach sieci i wymiany doświadczeń wśród władz regionalnych i lokalnych, szczególnie w odniesieniu do zagadnień, o których mowa w art. 5 ust. 1 i 2 oraz w art. 8, 9, 10 i 11, w tym poprzez promowanie programów współpracy w ramach sieci na terenie całej Wspólnoty oraz działania obejmujące badania, zbieranie danych, obserwacje i analizy wspólnotowych tendencji rozwoju. Ponadto, sieci i dzielenie się doświadczeniami są instrumentami wdrażania działań wymienionych w ust. 1 i 2 niniejszego artykułu.</u>

Uzasadnienie

Komitet Regionów z zadowoleniem wita propozycje Komisji stworzenia nowego celu „europejska współpraca terytorialna”. Niemniej nowy cel obejmuje jedynie współpracę transgraniczną i ponadnarodową, ale nie współpracę międzyregionalną. Ta ostatnia byłaby zatem możliwa jedynie w formie sieci współpracy i wymiany doświadczeń, tak jak ma to miejsce w przypadku programów ramowych dla innych celów. Komitet jest przeciwny takiemu rozdzieleniu trzech wypróbowanych i sprawdzonych typów współpracy, które do tej pory charakteryzowały europejską współpracę terytorialną. Nowy cel powinien zapewnić szczególną ścieżką finansowania dla współpracy międzyregionalnej.

Jest możliwe, że z wielu różnych powodów, pewne regiony w całej Europie mogą czuć się powiązane z innymi, i z tego powodu nie może zostać wyłączona ich całkiem znaczna współpraca.

Regiony mogą uczyć się od siebie i często granice nie mają znaczenia w tym kontekście. Projekty nie mogą zostać z góry wykluczone.

Sprawą niezwykle ważną dla osiągnięcia spójności terytorialnej jest finansowanie z EFRR sieci współpracy w odniesieniu do regionów o szczególnych cechach geograficznych.

Zalecenie 19

Art. 7 lit. a)

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
Następujące rodzaje wydatków nie kwalifikują się do wsparcia z EFRR: a) VAT;	Następujące rodzaje wydatków nie kwalifikują się do wsparcia z EFRR: a) VAT <u>zwracany</u> ;

Uzasadnienie

Należy jednocześnie potwierdzić zasadę obowiązującą dotychczas w ramach dawniejszych i bieżących programów EFRR oraz uniknąć powstania niezrozumiałych różnic w ramach wspólnotowej polityki spójności w stosunku do rozwiązań przewidywanych we wniosku dotyczącym rozporządzenia w sprawie EFS.

Zalecenie 20

Art. 7 lit. d)

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
d) mieszkalnictwo;	d) mieszkalnictwo, z wyjątkiem szczególnych rodzajów działań w ramach celu „konwergencja” o przeznaczeniu socjalnym, jak specjalne lokale mieszkalne dla osób korzystających z ochrony oraz mieszkań tymczasowych dla imigrantów spoza Wspólnoty;

Uzasadnienie

Dopuszczenie finansowania wydatków na budowę lub remonty budynków mieszkalnych w ramach celu „konwergencja”, z przeznaczeniem dla określonych grup ludności będących w trudnej sytuacji oraz imigrantów spoza Wspólnoty w pierwszym pokoleniu wydaje się zarazem zgodne z celami europejskiej polityki spójności — w tym z jej celami społecznymi — i pożyteczne w kontekście wkładu, jaki polityka ta może wnieść w rozwiązywanie problemów strukturalnych związanych z napływem imigrantów spoza Wspólnoty.

Zalecenie 21

Art. 8 ust. 1

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
W przypadku działania polegającego na rewaloryzacji miast, zgodnie z art. 25 ust. 4 lit. a) oraz art. 36 ust. 4 lit. b) rozporządzenia (WE) nr (...) EFRR wspiera rozwój wspólnych zintegrowanych strategii mających na celu ograniczenie zbyt wysokiej koncentracji problemów gospodarczych, środowiskowych i społecznych w aglomeracjach miejskich. Może to obejmować rekultywację środowiska naturalnego, rekultywację terenów poprzemysłowych oraz zachowanie i rozwój dziedzictwa historycznego i kulturowego przy zastosowaniu środków promujących przedsiębiorczość, lokalne zatrudnienie oraz rozwój społeczności, jak również świadczenie usług na rzecz ludności z uwzględnieniem zmian struktur demograficznych.	W przypadku działania polegającego na rewaloryzacji miast, zgodnie z art. 25 ust. 4 lit. a) oraz art. 36 ust. 4 lit. b) rozporządzenia (WE) nr (...) EFRR wspiera rozwój wspólnych zintegrowanych strategii realizowanych w ramach ustrojów prawnych Państw Członkowskich mających na celu umocnienie rozwoju zrównoważonego i ograniczenie zbyt wysokiej koncentracji problemów gospodarczych, środowiskowych i społecznych w aglomeracjach miejskich. Może to obejmować rekultywację środowiska naturalnego, rekultywację terenów poprzemysłowych oraz zachowanie i rozwój dziedzictwa historycznego i kulturowego przy zastosowaniu środków promujących innowację i gospodarkę opartej na wiedzy, przedsiębiorczość, lokalne zatrudnienie oraz rozwój społeczności, jak również świadczenie usług na rzecz ludności z uwzględnieniem zmian struktur demograficznych.

Uzasadnienie

Powiązanie wspólnych strategii, o których mowa w proponowanym przepisie (domyślnie odwołującym się do delegacji przewidzianej w art. 36 ust. 4 lit. b) wniosku dotyczącego rozporządzenia ogólnego) z ustrojami instytucjonalnymi Państw Członkowskich i z zasadą pomocniczości nadaje tym strategiom silniejsze podstawy prawne.

Zważywszy na istotne znaczenie miast dla rozwoju regionalnego, z punktu widzenia skuteczności polityki spójności oraz ich wkładu w realizację strategii lisbońskiej i göteborgskiej niezbędne jest bardziej jednoznaczne powiązanie finansowania z funduszy strukturalnych z potrzebami i potencjałem miast w regionach. Można to osiągnąć poprzez wprowadzenie działań na rzecz zrównoważonego rozwoju miast, które powinny obejmować odnowę tkanki miejskiej, nie ograniczając się jednak do niej.

W ramach działań na rzecz kompleksowego rozwoju miast należy położyć nacisk m.in. na działania zmierzające do rozwijania innowacyjności i gospodarki opartej na wiedzy w perspektywie celów wyznaczonych w strategii lisbońskiej.

Zalecenie 22

Art. 9 ust. 3

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
Państwa Członkowskie i regiony zapewniają komplementarność i spójność pomiędzy działaniami współfinansowanymi przez Europejski Fundusz Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich i tymi, które są współfinansowane przez EFRR z jednej strony a działaniami współfinansowanymi przez Europejski Fundusz Rybołówstwa z drugiej strony. W tym celu, w przypadku działań określonych w pkt. 1), 3) i 5) Państwa Członkowskie, przygotowując programy operacyjne, ustalą jasne kryteria rozgraniczające działania, które będą wspierane z EFRR na mocy niniejszego artykułu z jednej strony od działań wspieranych przez Europejski Fundusz Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich na mocy art. 49 ust. 1 lit. a), b) oraz i) rozporządzenia WE nr (...), w przypadku obszarów wiejskich lub przez Europejski Fundusz Rybołówstwa na mocy art. (...) rozporządzenia (WE) nr (...) w przypadku obszarów zależnych od rybołówstwa.	W ramach programów operacyjnych, o których mowa w art. 36 rozporządzenia Rady (WE) nr (...), Państwa Członkowskie i regiony zapewniają komplementarność i spójność — <u>zgodnie ze środkami koordynacyjnymi, o których mowa w art. 25 ust. 4 lit. c) — pomiędzy działaniami współfinansowanymi przez Europejski Fundusz Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich i tymi, które są współfinansowane przez EFRR z jednej strony a działaniami współfinansowanymi przez Europejski Fundusz Rybołówstwa z drugiej strony. W tym celu, w przypadku działań określonych w pkt. 1), 3) i 5) Państwa Członkowskie i regiony, przygotowując programy operacyjne, ustalą jasne kryteria rozgraniczające działania, które będą wspierane z EFRR na mocy niniejszego artykułu z jednej strony od działań wspieranych przez Europejski Fundusz Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich na mocy art. 49 ust. 1 lit. a), b) oraz i) rozporządzenia WE nr (...), w przypadku obszarów wiejskich lub przez Europejski Fundusz Rybołówstwa na mocy art. (...) rozporządzenia (WE) nr (...) w przypadku obszarów zależnych od rybołówstwa, a jednocześnie ustanowią mechanizmy oceny zarówno w toku realizacji, mające na celu kontrolę przestrzegania wspomnianych wymogów komplementarności i spójności.</u>

Uzasadnienie

Należy przede wszystkim ustanowić powiązanie z zasadami koordynacji; wstawienie do proponowanego tekstu odesłania do środków przewidzianych w art. 25 ust. 4 lit. c) (krajowe ramy odniesienia) wzmocni jego zakres.

Wymienienie Państw Członkowskich razem z regionami wynika z troski o spójność ze sformułowaniami użytymi na początku tego ustępu w tekście zaproponowanym przez Komisję.

Proponowana zmiana końca tego ustępu ma na celu uwzględnienie typowych mechanizmów *acquis communautaire* mających wzmocnić działanie przepisu.

Zalecenie 23

Artykuł 11

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
Zgodnie z dodatkową alokacją środków, o której mowa w art. 16 ust. 1 lit. d) rozporządzenia (WE) nr (...) oraz w drodze odstępstwa od postanowień art. 3 ust. 2 rozporządzenia, EFRR pomaga w finansowaniu pomocy operacyjnej w regionach peryferyjnych celem zrekompensowania dodatkowych kosztów poniesionych w obszarach objętych art. 4 oraz w następujących dodatkowych obszarach, za wyjątkiem produktów objętych załącznikiem I do Traktatu: a) wsparcie w zakresie usług transportu towarowego i uruchomienia usług transportowych; b) wsparcie związane z ograniczeniami w składowaniu, nadmiernym rozmiarem i utrzymaniem narzędzi produkcyjnych oraz brakiem kapitału ludzkiego na lokalnym rynku pracy.	Zgodnie z dodatkową alokacją środków, o której mowa w art. 16 ust. 1 lit. d) rozporządzenia (WE) nr (...) oraz w drodze odstępstwa od postanowień art. 3 ust. 2 rozporządzenia, EFRR pomaga w finansowaniu pomocy operacyjnej w regionach peryferyjnych celem zrekompensowania dodatkowych kosztów poniesionych w obszarach objętych art. 4 oraz w następujących dodatkowych obszarach, za wyjątkiem produktów objętych załącznikiem I do Traktatu: a) wsparcie w zakresie usług transportu towarowego i uruchomienia usług transportowych; b) wsparcie związane z ograniczeniami w składowaniu, nadmiernym rozmiarem i utrzymaniem narzędzi produkcyjnych oraz brakiem kapitału ludzkiego na lokalnym rynku pracy. <u>Równocześnie, będzie brać udział w finansowaniu inwestycji potrzebnych ze względu na warunki peryferyjne, szczególnie sieci transportowych potrzebnych ze względu na rozczłonkowanie terenu oraz gwałtowny wzrost zaludnienia.</u>

Uzasadnienie

Specjalny program powinien uwzględniać nie tylko koszty funkcjonowania, ale też inwestycje, które wynikają z najbardziej peryferyjnego usytuowania. Należy przypomnieć, że regiony peryferyjne, które przestaną podlegać obecnemu celowi nr 1 w najbliższym czasie, będą dalej podlegać stałym trudnościom wynikającym z ich bardzo oddalonego położenia, i będą nadal potrzebować inwestycji będących wynikiem ich położenia, które dotychczas były finansowane w ramach polityki spójności.

Zalecenie 24

Art. 12 ust. 6

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
6) przepisy wykonawcze do programu operacyjnego: a) wyznaczenie przez Państwo Członkowskie wszystkich podmiotów określonych w art. 14; b) opis systemów monitorowania i oceny, jak również skład komitetu monitorującego; c) określenie procedur uruchomienia i obiegu środków finansowych w celu zapewnienia ich przejrzystości; d) przepisy ustanowione w celu zapewnienia rozpowszechnienia programu operacyjnego; e) opis procedur wymiany danych komputerowych uzgodnionych pomiędzy Komisją a Państwem Członkowskim w celu spełnienia wymogów w zakresie płatności, monitorowania i oceny określonych w rozporządzeniu (WE) nr (...);	6) przepisy wykonawcze do programu operacyjnego: a) wyznaczenie przez Państwo Członkowskie wszystkich podmiotów określonych w art. 14; b) opis systemów monitorowania i oceny, jak również skład komitetu monitorującego; c) określenie procedur uruchomienia i obiegu środków finansowych w celu zapewnienia ich przejrzystości; d) przepisy ustanowione w celu zapewnienia rozpowszechnienia programu operacyjnego; e) opis procedur wymiany danych komputerowych uzgodnionych pomiędzy Komisją a Państwem Członkowskim w celu spełnienia wymogów w zakresie płatności, monitorowania i oceny określonych w rozporządzeniu (WE) nr (...); f) <u>opis trybu udziału władz regionalnych i lokalnych wdrożonego z poszanowaniem art. 10 rozporządzenia (WE) nr (...) przez każde z Państw Członkowskich, które wspólnie przedstawiają dany program operacyjny, w fazie przygotowywania tegoż i kolejnych programów;</u> g) ~~dowód zgodności programu operacyjnego ze strategicznymi kierunkami każdego z Państw Członkowskich zgodnie z art. 25 ust. 3 rozporządzenia Rady (WE) nr (...), w szczególności w odniesieniu do spójności między współpracą międzyregionalną, o której mowa w art. 36 rozporządzenia Rady (WE) nr (...), a inicjatywami podejmowanymi przez dane Państwo Członkowskie w ramach celu „europejska współpraca terytorialna”.~~

Uzasadnienie

Również w ramach celu „współpraca terytorialna” niezbędne stosowanie przez Państwa Członkowskie zasady partnerstwa, zwłaszcza z regionalnymi i lokalnymi organami administracji publicznej (nie sposób na przykład wyobrazić sobie tworzenia i wdrażania programów współpracy transgranicznej bez intensywnego udziału — już na etapie wnioskowania — społeczności lokalnych transgranicznych względnie miast, gdy mowa jest o wspieraniu i promowaniu europejskich sieci współpracy między miastami). Słuszne więc i celowe w interesie powodzenia programu operacyjnego wydaje się wprowadzenie zasady, że warunkiem zatwierdzenia przez Komisję Europejską propozycji programów operacyjnych jest zawarcie w nich wyjaśnienia, w jaki sposób dane Państwa Członkowskie zastosowały te zasady i jak zamierzają je stosować w fazie realizacji programu.

Zalecenie 25

Art. 12 — dodać nowy akapit

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
	<u>Państwa Członkowskie będą czuwać nad udziałem władz regionalnych w programowaniu, administracji i monitorowaniu działań w dziedzinie współpracy transgranicznej i transnarodowej.</u>

Uzasadnienie

Należy zagwarantować udział władz regionalnych w programach współpracy transgranicznej i transnarodowej.

Zalecenie 26

Art. 14 ust. 3

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
Każde z Państw Członkowskich uczestniczących w programie operacyjnym powołuje swoich przedstawicieli zasiadających w Komitecie Monitorującym, o którym mowa w art. 64 rozporządzenia (WE) nr (...).	Każde z Państw Członkowskich uczestniczących w programie operacyjnym powołuje swoich przedstawicieli zasiadających w Komitecie Monitorującym, o którym mowa w art. 64 rozporządzenia (WE) nr (...), <u>dbając o zapewnienie właściwej reprezentacji zainteresowanych władz regionalnych lub lokalnych zgodnie ze swym ustrojem instytucjonalnym i konstytucyjnym.</u>

Uzasadnienie

Zważywszy na rolę regionów i samorządu lokalnego, która przyniosła pozytywne doświadczenia w toku realizacji programu INTERREG A, B i C, wydaje się słuszne z punktu widzenia zasad partnerstwa i subsidiarności, by Państwa Członkowskie zapewniły — stosownie do sytuacji — jednej lub drugiej jednostce publicznej udział w narodowej delegacji w Komitecie Monitorującym programu operacyjnego.

Bruksela, 13 kwietnia 2005 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów
Peter STRAUB